

песни, а за Панайот Хитов са доста по-малко, около 8-10 с вариантите./69/

В преданията този фолклорен факт не се повтаря. В количествено отношение тук пропорцията е обратна-повече предания, свързани с П. Хитов и по-малко с Хаджи Димитър. (№ 72-104) И във всички случаи "водещият" образ е този на Панайот Хитов. Героичното му присъствие е неоспорим факт, но трябва да се подчертае, отново с присъщото на стария хайдутин достолепие и без изявен революционно-героичен нюанс. Показателни са думите на един от разказвачите на предания: "То има много истории за Панайот Хитов. Като момче съм слушал много от тях, ама съм ги забравил..." (№ 77) Съхранени са предания за младите му години, тогава, когато младият козар Панайот Хитов се подиграва с нахалните турски разбойници (№ 72), когато баща му го спасява с пушка от тях, защото "бил горски човек и окото му от нищо не мигвало". Това е своеобразна мотивация на постъпките на младия Панайот Хитов и неговия по-нататъшен живот-синът наследява буйния нрав на бащата, което предопределя съдбата му на хайдутин и хайдушки водач. Причината да "хване балкана"-засегнатото лично достойнство. (№ 75) След това се редят разкази за подвизите му-наказването на кадията Али ефенди чрез нощен обир, (№ 76) за случките на кашлата (Керемидената кашла), където Панайот Хитов събира другари, за да се веселят, "да празнува" и разоръжаването на преследващите ги турци, (№ 77, 78) за желанието и благодарността му заради изпятата за него песен, (№ 81, 82) за помагачите му. (№ 78, 80, 83) Не са малко преданията за местности в хайдушката "география" на П. Хитов-където отсяда, където събира дружина, хайдушките му сборища, местата на закопано имане, на засади за обир на хазна и сражения. (№ 72-96) /70/ Интересни са преданията, разказващи за респекта, който предизвиква Панайот Хитов у българи и турци. (№ 86, 89) Явно фолклорното знание обхваща доста широк периметър и разкрива редица черти от неговия образ. Може да се каже, че сред всичките хайдути и войводи от Сливенско, най-много предания са съхранени за него. Това е логичен продукт, съответстващ на живота и дейността му като водеща личност в хайдутството./71/ И във фолклорната история Панайот Хитов е войводата, около който гравитират много от образите на хайдути и хайдушки водачи. Неговият образ е основен маркер в хайдушката фолклорна история. Той е една от онези исторически личности, които в своята реалност привличат силно вниманието на фолклорното съзнание, което чрез принципите си за остойността и присъщата му митопоетична менталност, реализира представите си за героично.

Друга такава личност е Хаджи Димитър. Преданията за него са доста по-малко, но с подчертан стремеж в тях към идеализиране на образа му чрез необикновеното. Особено явен е този стремеж в преданието за орисването му-